

Keksijä tarvitsee tukea

LUOVAN TALOUDEN kivijalka on keksijä.

Tätä tosiasiaa ei käsitellä lainkaan Suomen kahdessa merkittävimmissä innovaatiopolitiikan asiakirjassa.

Tutkimus- ja innovaationeuvoston *Tutkimus- ja innovaatiopoliittisessa linjauksessa 2011–2015* ja työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) *Innovaatiopolitiikan linjauksissa vuodelle 2011* ei kertaakaan mainita sanoja keksijä, keksintö, muotoilija, tekijä tai teos.

Kuitenkin vain keksijät saavat luomisvoimallaan aikaiseksi jotakin uutta, josta voi tulla immateriaalioikeuksilla suojattavia tuloksia ja tulevaisuuden tuotteita tai palveluita. Ilman keksijää ei käynnisty yksikään merkittävä innovaatioprosessi.

Asiakirjat koskevat vain yrityksiä ikään kuin luomistyön tuloksella olisi merkitystä vasta sitten, kun sen aikaansaaja on perustanut yrityksen tai luovuttanut oikeutensa jollekin yritykselle. Luovuus asuu kuitenkin ihmisessä eikä yrityksessä.

SUOMESTA PUUTTUU myös yhtenäinen kansallinen innovaatiostратегия. Aineksia

strategian aikaansaamiseksi on runsaasti, ja sen toteuttamiseen pitää sitouttaa kaikki alan toimijat.

Uuden hallituksen ohjelmasta löytyy lause innovaatio toiminnan tarpeellisuudesta. Toistaiseksi hallitus ei silti ole lausunut innovaatiostратегияsta tai sen sisällöstä sanaakaan.

Kansallisesta aineettomien oikeuksien (IPR) strategiasta valtioneuvosto teki periaatepäätöksen vuonna 2009. IPR-strategia on selkeä ja toteuttamiskelpoinen, ja sen jalkauttaminen on käynnistynyt työministeriössä, mutta työ on vasta aivan alussa.

Nyt pitää löytyä keinot, joilla IPR-osamista levitetään sekä keksijöiden että pk-yritysten tietoisuuteen. Keksijöiden keskusliitto KEKE ry järjestää luentoja eri puolilla Suomea, mutta paljon massiivisempia toimia tarvitaan.

On myös muistettava, että aineettomat oikeudet ovat vain yksi – vaikkakin tärkeä – väline keksintöjen kaupallistamiseksi. Innovaatiopolitiikan keskeisinä tavoitteina pitää olla keksintöjen rahoit-

taminen ja tehokas markkinoille saattaminen.

VALTION TUTKIMUS- ja kehitysrahoitus oli viime vuonna 2 055 miljoonaa euroa. Valtaosa summasta jakautui kolmen suuren eli Tekesin (610 miljoonaa), Suomen Akatemian (384 miljoonaa) ja yliopistojen (506 miljoonaa) kesken. Niistä mikään ei myönnä rahaa yksityiselle keksijälle.

Yksityisoikeudellinen Keksintösäätiö sai TEM:ltä 8,3 miljoonaa euroa. Säätiön alkuperäinen tehtävä oli tukea yksityisiä henkilöitä näiden keksintöjen kehittämisessä, mutta TEM:n uuden linjauksen mukaan säätiön vastuulle siirrettiin henkilöiden liikeideoiden arviointi- ja kehityspalvelu, joka kulkee nimellä Tuoteväylä.

Näin tukittiin tämäkin rahahana yksityishenkilöltä, mikäli hän ei pysty kehittämään keksintöönsä perustuvaa liikeidea. Juuri silloin keksijä kuitenkin taloudellista ja muutakin tukea tarvitsee.

Valtion rahoitusorganisaation puoleen keksijän ei kannata kääntyä. Hän ei saa rahaa rahoituslaitoksilta ilman vakuuksia, eivätkä bisnesenkelit ole kiinnostuneita varhaisen vaiheen ideoista.

Ainoa vireillä oleva yritys keksijän polun alkuvaiheen rahoituksen järjestämiseksi on Suomalaisten keksijöiden tukisäätiö, jonka perustivat Suomalaisten keksijöiden tukiyhdistys ja yksityiset henkilöt. Säätiön tavoitteiden esteenä ovat kuitenkin olleet sekä lama että yliopistojen massiivinen varainhankinta.

KUN YLIOPISTOJEN rahanhankinnan huippu on nyt takana, tilanne toivottavasti ymmärretään varsinkin keksinnöille menestyksensä perustan luoneiden yhtiöiden johtoportaan.

Valtiokin voisi harkita linjastaan uudelleen ja miettiä vakavasti, voitaisiinko keksijöille luoda vastaava apurahajärjestelmä kuin muille luovan alan yksityishenkilöille.

Jo muutaman miljoonan euron vuotuisen apurahapakettin avulla saataisiin esiin hyödyntämiskelpoisia keksintöjä, joilla maamme kilpailukykyä voitaisiin parantaa. Apurahan turvin keksijä voisi keskittyä keksintöönsä kehittämiseen ja suojaamiseen riittävän pitkäksi ajaksi vaarantamatta kohtuuttomasti omaa ja lähipiirinsä taloudellista asemaa.

Vastaavalla summalla voitaisiin vähentää Tekesin suuryrityksille myöntämää tukea, jota monet niistä eivät edes tarvitse. □

Timo Kivi-Koskinen

Kirjoittaja on varatuomari ja Suomalaisten keksijöiden tukiyhdistyksen puheenjohtaja.
pj@keksijoidentuki.fi

